

חלופה ג'

ההתיישבות (המרכז החקלאי) ואגף החלב של "תנובה".

★ יש לעשות הכל על מנת להקטין את מעורבות הממשלה בגופים הוולונטריים של היצרנים. כמו כן יש למנוע מנציגיה גישה ישירה, ללא בקרה של הגורמים המוסמכים (קרי: מרכז חקלאי ו"תנובה" אגף החלב), למקורות מידע כלכליים, שהם הבסיס עליו מושתת הענף.

★ חשוב מאוד להגביר את שיתוף הפעולה בין אגף החלב של "תנובה" לבין יתר האירגונים הוולונטריים המשרתים את הענף.

ישנם תחומים בהם השרותים דומים (שרותים וטרינריים, פיתוח גנטי, הזרעה מלאכותית).

★ מבין שתי החלופות לאחוד, יש עדיפות לחלופה ג' המגדירה מראש את לוח הזמנים לאחוד ומוציאה אותו לפועל בהקדם אפשרי.

★ האחוד חייב להתבצע תוך שיתוף פעולה מלא של הנהלת האגודות עם העובדים באגודות, ותוך תאום עם כל הגורמים הקשורים בענף, זאת כדי למנוע מראש אפשרות של זעזועים במערכת ופגיעה ברמת השרות.

★ המרכז החקלאי, כנציג תנועות ההתיישבות, יחד עם נציגי הענף חייב לטפל בשינוי יסודי של מבנה מערכת התחשיבים של הענף – הן בקטע של ייצור חלב גולמי, והן בקטע של הייצור התעשייתי ("תנובה").

★ לדעתנו יש לכלול את אמב"ל במסגרת המבנה האירגוני המאוחד, וזאת משני טעמים:

קיימים אינטרסים משותפים בתחום שוק הבשר;

אחוד האגודות בשלב אחד: חלופה זו, על פי יעדיה הסופיים, זהה לחלופה ב', אולם שונה ממנה בתהליך ביצוע האחוד. משך הזמן הנדרש לביצוע האחוד ימשך כשנתיים (מחצית הזמן לעומת חלופה ב').

המבנה האירגוני-ניהולי כמו בחלופה ב'. היתרונות והחסרונות של חלופה זו ביחס לחלופה א' (השארת המצב הקיים) זהים לאלה של חלופה ב'.

היתרון הגדול של האחוד מבחינת שמירת וקידום האינטרסים של הענף, הוסבר ביחס לחלופה ב'. מובן לכן, שרצוי להשיג יתרון זה מוקדם ככל שניתן. ביצוע האחוד כמוצג בחלופה ג' אינו מותנה, ולכן ניתן לתכנן אותו לפי לוח זמנים מוגדר מראש. לעומתו ביצוע האחוד בחלופה ב' מותנה, ולכן לא ניתן לקבוע כמה זמן יארך. ככל שהביצוע יארך זמן קצר יותר, תקטן התקופה של אי השקט באגודות כתוצאה מהבעיות והקשיים הנובעים מהאחוד. כתוצאה יקטן החשש לפגיעה ברמת השרות בתקופת המעבר.

הערות סיכום של צוות "חשב"

★ אחוד האגודות (כולל אמב"ל) הינו צו המצב וחיוני ביותר הן לשמירה על האינטרסים הכלכליים של הענף והן לשיפור יעילות הטיפול של מתן שרותים ליצרנים.

★ עם האחוד יוצרו לראשונה תנאים לכך שהענף יוכל לעבוד כמערכת אחת הן כלפי פנים והן כלפי חוץ, בתאום מלא עם נציגי תנועות

פעילות מחודשת של הוועדה האזורית בחבל מעון

דוד לב, קיבוץ מגן

מהתחלה הבנו שכדי שהוועדה תהיה אפקטיבית ובעלת יכולת ביצוע, היא צריכה להשתלב בצורה אורגנית בפעילות המשותפת האזורית הקיימת. ללא חסות אמונה זו היא לא תוכל לתפקד בצורה חיונית וכל אשר תוכל

לאחר תקופה ארוכה של חוסר פעילות משותפת באיזור, חודשה לאחרונה הפעילות בין הרפתנים וזאת בגלל הבעיות המשותפות הרבות הקיימות היום, והמחייבות התייחסות משותפת בנסיון לפתרון.

ידי הנהג מוביל החלב לבין הדו"חות המתקבלים בתנובה. הזמנו את חיימי כלב, מנהל אגף החלב בתנובה, והעלינו בפניו טענות אלו.

חיימי טען כי לתלונות לגבי המחזוריות כביכול, בתוצאות ספירת החידקים, אין כל יסוד, שכן איש המעבדה בתנובה כלל אינו יודע מהיכן באה הדגימה אותה הוא בודק, וכן יום שהוא מאוד בלתי סביר ברוב הדגימות – נפסל ואינו נחשב כלל.

באשר לכמויות החלב השנויות במחלוקת בהן מגיע לעתים ההפרש עד ל-1% לדעת המשקים בין הנרשם על ידי הנהג לבין המתקבל על ידי תנובה, הוסבר לנו כי תנובה מקבלת את החלב בפתח המחלבה ואין זה משנה כלל מה נרשם במשק. המאזניים או השעונים החדשים העומדים לרשות תנובה, הם תחת פיקוח מתמיד ומכילים מדי פעם באמצעות מד עליון וכל משק המעוניין לבדוק את הכיול במשקו יכול להזמין מד זה מהמשביר המרכזי בהשאלה.

בפגישה, שהיתה רבת עניין, הוסברה לנו קצת עבודתה של תנובה כיום, וכן שמענו על תהליך המיחשוב שאותו עוברות עתה רוב המחלבות. דנו מעט בנושא המכסות, על התקן החדש לאיכות חלב, על נושא המעבדה האזורית העומדת לקום בשער הנגב, שלמרות כוחנו לא שותפנו בהחלטה להקמתה, על אף שרק בפגישה זו נודע לנו כי, ככל יצרני החלב, אנו שותפים במימונה.

לא נותר לנו אלא להודות לחיימי כלב על שנענה לבקשתנו להקדיש לנו מזמנו להסברת נושאים חיוניים אלה.

אוסף עוד כי עד היום היתה פעילות אזורית בלתי מוגדרת שהתבטאה בעבודת המחשב להונה, ביחידת המחשב של יח"מ. הפעילות באה בעקבות יוזמתו של שרי, רכו המפעלים האזוריים, ובעזרתו של יוסי לפר ממתמור אשר הדריך את משקי האיזור בשימוש בכלי זה ויישומו המעשי בהזנת הפרות. כעת נוספה גם התוכנה של תוכנית פרה ונקווה שמשקי האיזור ימשיכו להעזר במחשב הן להונה והן לניהול הרפת.

לסיכום, ברצוני להודות ליהושע שניאור,

לעשות זה ליזום רק מפגשים, שחשיבותם אמנם במקומה, אך לרכז הוועדה לא יהיו האמצעים והכלים לבצע ולפתור בעיות בצורה מעשית.

על כן פנינו לרכז המפעלים האזוריים והצענו לו את הרעיון. הוא "קנה" מיד את בקשתנו ואף גילה התלהבות ועודד אותנו להמשך דרכנו. סיכמנו איפוא, כי יח"מ (ישובי חבל מעון) תתן את חסותה ואת מלוא תמיכתה לנושא.

בעקבות סיכום זה זימנו את רפתני האיזור לפגישה הראשונה ובה החלטנו על הקמת הוועדה, נבחר רכו הוועדה והוחלט על עיקרי שטחי פעולה והם:

- א. שרות אזורי בטיפול בבעלי חיים;
- ב. קשר עם מוסדות הענף (ההתאחדות, החקלאית, השרות, מרבק, תנובה ומתמור);
- ג. אירגון ימי עיון, כנסים וסיורים בשיתוף עם שה"מ;
- ד. מפגש רכזי רפת להחלפת אינפורמציה.

כמו כן הוחלט לצרף מספר משקים מהאיזור שאינם שייכים אורגנית למפעלי יח"מ, אולם הם שכנים שלנו ואין הם מאורגנים בשום התארגנות אזורית. הוחלט גם לבצע פעולות משותפות יחד עם הוועדה האזורית הקרובה לנו מאיזור שער הנגב, בעיקר בנושא ימי עיון ופגישות רפתנים. לאחר הפגישה התקשרנו עם מוסדות הענף בבקשה לקבל ייצוג ונענינו ברצון רב.

במתמור, בוועדת הרפת יש לנו מספר נציגים וכן גם במרבק ובשרות להזרעה. נציגים אלה יוצרים את הקשר עם המוסדות הנ"ל ומביאים לפגישות שלנו דיווח על הנעשה בהם. לאחרונה החלה פעילות של ההתאחדות בנושא זה המתבטאת בפגישות רכזי ועדות אזוריות ובהן נמסרת אינפורמציה על פעולת ההתאחדות, שכמובן מועברת לרפתנים.

במקביל התחלנו בהכנות ליום עיון בנושא הפוריות. יום עיון זה מתוכנן יחד עם המדריך והרופא האזוריים ובעזרתם אנו מקווים לשפר את ממשק הרבייה ובכך את ההתעברות הגרועה שבאיזור.

בפגישתנו הראשונה העלו מספר נציגי משקים טענות כלפי תנובה בנושא ספירת החידקים וכן בנושא אי התאמת כמויות החלב הנרשמות על

אחת לחודש, בה יש החלפת אינפורמציה חיונית. לעתיד אנו מתכננים פעולות יותר אינטנסיביות, מקווים שכולנו נראה ברכה במעשינו ובטוחים שההתאחדות מצדה תסייע בידינו כפי שהיא עושה זאת ביתר האזורים.

המדריך האזורי, אשר דחף את רעיון הקמת הוועדה וממשיך ללוותה ביעוץ ובהדרכת תפעולה בצורה פעילה מאוד. נראה לי כי הפעילות הנה מבורכת ולו רק בשל עצם הפגישות של הרפתנים עם המדריכים והרופאים

בעקבות חוברת 177

פרופ' רענן וולקני

תא המלטה

בשנות ה-70 כאשר "השרות" עמד להקים את המבנים החדשים ליד חפץ חיים, היה ברור לרוב בעלי המקצוע שאינם מעורבים בשיקולים אישיים אנוכיים, כי במקום להקים מבנים חדשים ולהמשיך ולקיים שרות נפרד על כל המשתמע מכך מבחינה מקצועית וכלכלית, עדיף לתכנן את שרותי ההזרעה על בסיס ארצי. לא הועילו הפניות לחברי בשרות להזרעה, גם לא למשרד החקלאות, ואם כי המרכז החקלאי קיבל את הנימוקים, היה "מאוחר מדי לשנות את המהלך". אני יודע שגם כיום מחפשים עובדי שני השרותים נימוקים כדי להתנגד להצעה. מבליטים את הצימצום הקטן בעובדים, ברכב ועוד. באותו הזמן מציינים את שיתוף הפעולה ההולך וגובר ואת התועלת הצומחת ממנו בין כה וכה.

אם לדבר לענין – האגודות נפרדות מסיבות "היסטוריות" ובעיקר אישיות. ברור שהאחד המלא יקטין בעיקר את מספר המנהלים המקצועיים, דבר שצריך לעשותו בין כה וכה בקרוב. מאידך גיסא – כמפורט בהצעה – יצומצם מספר הוועדות ומספר החברים בכל ועדה. להערכתי אפשר להקטין עוד יותר מבלי לפגוע בשיקול הדעת וביכולת הביצוע. לדעתי, אפשר וצריך לצמצם את מה שקרוי "מחקר". מבלי להיכנס לפרטים אפשר לומר כי הגיע הזמן שהאגודות תכרנה בכך שאין להן תנאים למחקר ודי אם הן תתנה שרות מצויין באיסוף הזרמה, שמירתה ובהזרעה. את המחקר צריך להחזיר למוסדות העוסקים בו ויש לבצע מחקרים בשיתוף אתם ולא לנסות להתחרות בהם.

תמונת השער מציגה תא המלטה בעין המפרץ. יש בהקמת תא כזה צעד קדימה ואף בצורתו המוצגת הוא עדיף על המלטה בחצר משותפת למספר פרות. אם כבר מתקינים תא המלטה – וזהו "אבזור" הכרחי לכל הדעות – אזי יש לשפרו. בתא המלטה הריצפה משופעת במקצת, עשויה מבטון ששטח פניו מחוספס, שאפשר יהיה לנקותו כהלכה ואם יש צורך לחטאו, הקירות בגובה של כ-100 ס"מ מטוויחים בטיח מלט חלק. גודל התא 3.5×3.5 מטר, כדי שהפרה והוולד יוכלו לחלוק בהרחבה את השטח במשך מספר ימים וכדי שבשעת צורך תוכל להינתן עזרה בהמלטה. הקירות שבין התאים מונעים מעבר רפד ומגע בין הפרות לבין עצמן, ומה שחשוב יותר, בין הפרות לבין הוולדות של השכנות. התא פתוח בדרך כלל מצד מזרח, ומצד זה מתקינים אבוס ושוקת. לימות החורף דרושים תריסים כדי למנוע רוח פרצים וחדירת גשם. המיקום שבתמונה מתאים, בקירבת הסככות, כך שהבוקרים יכולים לזרוק מבט על המתרחש מבלי שיטריחו עצמם למאמץ רב.

אחד האירגונים

מכלל ההצעות אני רוצה להתייחס לאחד מלא של שרותי ההזרעה. ההצעה נראית לי כמועילה מבחינה כלכלית, אולם בעיקר מבחינה מקצועית. כבר היו לי הזדמנויות בעבר לחלוק על קיומן של שתי אגודות הזרעה. אם גם היתה הצדקה לכך בתחילת השימוש בהזרעה, הרי